

Sygn. akt I C 740/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Karol Smaga

Protokolant: apl. sędz. Liwia Bednarska

po rozpoznaniu dnia 11 lipca 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko miastu (...)

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od M. M. na rzecz miasta (...) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 740/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 września 2013 roku powód M. M. wniósł o zasądzenie od miasta (...) kwoty 1.166,40 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 1.166,40 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 września 2013 roku do dnia zapłaty i 14,75 złotych tytułem kosztów procesu albo wniósł w terminie dwóch tygodni sprzeciw.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego M. K. (pełnomocnictwo – k. 11) zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. jest współużytkownikiem wieczystym w części 21/640 gruntu położonego w W. przy ulicy (...) w W., oraz współwłaścicielem w takim samym udziale we własności budynku posadowionego na tym gruncie (decyzja – k. 19-23 akt I C 2020/12, protokół przekazania – k. 10-13 akt I C 2020/12).

S. K. zajmował lokal mieszkalny numer (...), znajdujący się w w/w budynku (bezsporne).

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie nakazał S. K. opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w budynku numer (...) przy ul (...) w W. i

wydanie go M. M., ustalił, iż pozwanemu przysługuje prawo do lokalu socjalnego, oraz nakazał wstrzymanie w stosunku do w/w osób wykonanie wyroku do czasu zaproponowania jej przez miasto (...) umowy najmu lokalu socjalnego. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 15 maja 2013 roku (wyrok – k. 52 akt I C 2020/12).

Pismem z dnia 16 maja 2013 roku M. M. zażądał od miasta (...) wykonania w/w wyroku. Zażądał jednocześnie zapłaty odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego w kwocie 291,60 złotych miesięcznie (pismo – k. 2).

Pismem z dnia 5 września 2013 roku miasto (...) złożyło S. K. ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego numer (...) przy ulicy (...) w W. (pismo – k. 15).

M. M. po opuszczeniu w/w lokalu przez S. K. nie przeprowadził jego remontu oraz nie wynajął go (okoliczność przyznana przez powoda).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych do akt sprawy i akt I C 2020/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie, a wskazanych wyżej dokumentów.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, ich autentyczność nie budzi wątpliwości, nie były także kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, albowiem nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ponieważ powód nie udowodnił przesłanek odpowiedzialności, o czym będzie w dalszej części uzasadnienia. Jego przeprowadzenie nie wpłynęłoby na treść rozstrzygnięcia.

Oddalił wniosek o określenie terminu na złożenie wniosków dowodowych, gdyż wnioski te zgłoszone by były po terminie określonym w art. 207 § 6 kpc.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania za niedostarczenie przez miasto (...) lokalu socjalnego dla osoby uprawnionej do niego na mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2013 roku. Podstawę swojego roszczenia wskazała art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego i art. 417 kc.

Zgodnie z dyspozycją powołanego przepisu, jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.).

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 417 § 1 kc za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca te władzę z mocy prawa. Przesłankami odpowiedzialności – w niniejszej sprawie jednostki samorządu terytorialnego – są:

1. niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie (bezprawność),
2. działanie lub zaniechanie musi nastąpić przy wykonywaniu władzy publicznej,
3. szkoda,
4. związek przyczynowy pomiędzy działaniem lub zaniechaniem jednostki samorządu terytorialnego a szkodą.

Odpowiedzialność powyższa jest zatem oparta na zasadzie ryzyka, a nie winy.

Sprzeczność działania lub zaniechania z prawem należy rozumieć jako sprzeczność z przepisami prawa, a nie z normami moralnymi czy obyczajowymi, określanymi terminem „zasad współżycia społecznego” lub „dobrych obyczajów”.

W ocenie Sądu niedostarczenie przez pozwanego uprawnionym lokalu socjalnego stanowi działanie niezgodne z prawem w rozumieniu art. 417 kc. Powyższy pogląd znajduje uzasadnienie w poglądach judykatury. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 kwietnia 2005 roku uznał, iż zaniechanie podjęcia przez władzę publiczną działań zapewniających uprawnionej osobie realizację jej praw podmiotowych jest bezprawne wówczas, gdy narusza skonkretyzowany w przepisach prawa obowiązek, którego wykonanie wyłączałoby powstanie szkody (III CK 367/04, Biuletyn SN 2005/7/14). W innym orzeczeniu stwierdził, iż podstawą odszkodowawczą gminy jest sam fakt niedostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej z mocy wyroku sądowego (wyrok z 18 lutego 2004 roku, V CK 253/03, niepublikowany). Tezę tę potwierdził również Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2006 roku wydanego w sprawie P 14/06. Trybunał stwierdził, iż „nie powinno budzić zatem wątpliwości stwierdzenie, że niedostarczenie przez gminę lokalu socjalnego w sytuacji, gdy uprawnienie zostało przyznane danej osobie wyrokiem sądu nakazującym opróżnienie dotychczas zajmowanego lokalu, należy uznać za działanie wypełniające znamiona hipotezy art. 77 ust. 1 Konstytucji”. Ten przepis konstytucji był zaś pierwowzorem dla przepisu art. 417 w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2004 roku.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie spełniona została również druga z wymienionych wyżej przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Wykonywanie władzy publicznej dotyczy wszystkich form działalności państwa, samorządu terytorialnego i innych instytucji publicznych. Wykonywanie takich funkcji łączy się z reguły z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki. Nie ulega wątpliwości, że podjęcie decyzji przez gminie (pozwanego) w przedmiocie przydzielenia lub nie uprawnionej osobie lokalu socjalnego stanowi wykonywanie władzy publicznej. Lokale socjalne znajdują się bowiem w mieszkaniowym zasobie gminy, którego tworzenie i wykorzystywanie reguluje ustawa o ochronie praw lokatorów (...). Z mocy tej ustawy dysponowanie mieszkaniowym zasobem gminy należy do jej zadań.

Nie ulega wątpliwości, iż roszczenie z art. 18 ust. 5 uopł i z art. 417 ma charakter odszkodowawczy. Potwierdził to Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 kwietnia 2006 roku. Stwierdził jednocześnie, iż gmina zobowiązana jest do zapłaty odszkodowania tylko wtedy, gdy właściciel wykaże, że na skutek zajmowania lokalu przez osobę zajmującą lokal bez tytułu prawnego poniósł szkodę (III CZP 21/06, Wokanda 2006/5/10).

Zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie do art. 3 kpc strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Art. 232 kpc stanowi, że strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego jest zasada kontrydiktoryjności. Oznacza to, iż ten kto, powołuje się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, a także, że sąd orzekający nie jest obciążony odpowiedzialnością za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony (por. wyrok SN z dnia 07 października 1998r., II UN 244/98, OSNP 1999/20/662). Rola sądu nie polega bowiem na wykonywaniu obowiązków procesowych ciążyących na stronach (por. wyrok s. apel. w Lublinie z dnia 27 listopada 1996 r., III Aua 26/96, OSNC 1997/1/4). Rzeczą sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do prowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

W ocenie Sądu powód nie wykazał poniesienia szkody i związku przyczynowego.

Podnieść bowiem należy, iż szkoda w niniejszym wypadku ma postać utraconych korzyści w związku z niemożliwością dysponowania lokalem. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego ustalenie szkody w postaci utraconych korzyści ma ze swej natury charakter hipotetyczny. Dlatego też akcentuje się konieczność wykazania realności tej postaci szkody z takim prawdopodobieństwem, które uzasadnia przyjęcie wniosku, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła. Nie ulega przy tym wątpliwości, że podstawą skutecznego domagania się odszkodowania z tytułu utraconych korzyści, podobnie jak w przypadku szkody w postaci *damnum emergens*, jest wykazanie przez wierzyciela istnienia pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez dłużnika umowy a szkodą normalnego związku przyczynowego, określonego w art. 361 § 1 k.c. Tak rozumiany związek przyczynowy zachodzi wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez szczególnego zbiegu okoliczności, szkoda jest typowym następstwem określonego rodzaju zdarzeń (wyrok z dnia 23 listopada 2007 r., IV CSK 281/07, niepublikowany, wyrok z dnia 29 listopada 2006 r., II CSK 259/06, niepublikowany). Innymi słowy, przy badaniu *lucrum cessans* należy uwzględnić tylko takie ujemne następstwa w majątku poszkodowanego, które oceniając tę kwestię rozsądnie w świetle doświadczenia życiowego w okolicznościach sprawy dały się przewidzieć, że powiększyłyby majątek poszkodowanego. W tym celu istotne znaczenie ma zbadanie zachowania się poszkodowanego zarówno przed jak i po nastąpieniu zdarzenia wyrządzającego szkodę.

Podzielić należy rozważania Sądu Okręgowego w Warszawie zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 09 lutego 2009 roku w sprawie V Ca 2544/08, zapadłego na tle podobnego stanu faktycznego. Sąd ten stwierdził, że samo dysponowanie lokalem mieszkalnym przez właściciela nie jest tożsame z uzyskiwaniem pożytków cywilnych z czynszu najmu. Prawna możliwość wynajęcia lokalu stanowi element składający się na wiązkę uprawnień właściciela (*ius fruendi*) nie jest ona tożsama z faktyczną możliwością oddania lokalu w najem. Nie wiadomo czy właściciel znajdzie chętnego najemcę i w jakim czasie, nie wiadomo czy jeśli lokal byłby opróżniony w miesiącach, za które powód domaga się odszkodowania to czy zostałyby wynajęty, nie wiadomo czy w owym okresie powód znalazłby najemcę, zawarł umowę najmu i uzyskał czynsz i czy nastąpiłoby to już pierwszego dnia terminu, za który dochodzi odszkodowania. Szkoda w takiej sytuacji nie jest zjawiskiem notoryjnym. Szkoda, której domaga się naprawienia powód ma charakter *lucrum cessans* a zatem różnicy pomiędzy stanem majątkowym, w którym powód by się znalazł a stanem, w którym by się znalazł, gdyby do jego majątku weszły spodziewane zyski co nie nastąpiło. Utrata zysków ma charakter potencjalny nie jest bowiem możliwe udowodnienie *sensu stricto*, że z całą pewnością zaszła by określona okoliczność, tj. wejście do majątku określonych składników, utrata zysków jest okolicznością negatywną nie faktem ale brakiem faktu – która nie poddaje się rygorystycznie traktowanym regułom dowodowym, nie sprawia to jednak, że dochodzący utraconych zysków zwolniony jest z obowiązku przedstawienia dowodów potwierdzających, że ich osiągnięcie było by co najmniej prawdopodobne.

Odnosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należało przyjąć, że powód nie wykazał realności szkody z takim prawdopodobieństwem, które uzasadnia przyjęcie wniosku, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła. Po pierwsze wskazać należy, iż powód po opuszczeniu lokalu przez najemcę, nie przeprowadził remontu lokalu, nie wynajął tego lokalu, nie chciał zatem czerpać z niego korzyści lub nie był w stanie wynająć tego lokalu. Po drugie nawet gdyby chciał, to nie mógł czerpać korzyści z wynajmu przedmiotowego lokalu, gdyż do zawarcia umowy najmu konieczna byłaby zgoda pozostałych współwłaścicieli budynku, której powód nie wykazał. A zatem powód nie miał faktycznej i prawnej możliwości wynajęcia przedmiotowego lokalu i czerpania z niego korzyści – nie poniósł więc żadnej szkody. Jak już był mowa wyżej po uzyskaniu tytułu prawnego powód nie zawarł żadnej umowy najmu przedmiotowego lokalu.

Mając na uwadze powyższe Sąd, wobec nie wykazania przez powoda zaistnienia kumulatywnie wszystkich przesłanek określonych w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego i art. 417 § 1 kc, oddalił powództwo w całości.

W niniejszej sprawie Sąd w całości oddalił powództwo wytoczone przez M. M.. Dlatego to powód jest tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązany jest zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegranej na rzecz przeciwnika kosztów procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony, albowiem pełnomocnik pozwanego w sprzeciwie od nakazu

zapłaty wniósł o zasądzenie kosztów procesu. W skład kosztów należnych stronie pozwanej wchodzi wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 180 złotych (§ 2 w zw. z § 5 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).